

HUMAN RIGHTS WATCH

Neue Promenade 5
10178 Berlin
Tel: +49 30 259 30 610
Fax: +49 30 722 399 588

EUROPE AND CENTRAL ASIA DIVISION

Hugh Williamson, *Director*
Rachel Denber, *Deputy Director*
Benjamin Ward, *Deputy Director*
Veronika L. Szente Goldston, *Advocacy Director*
Jane Buchanan, *Associate Director*
Tanya Lokshina, *Russia Program Director*
Inna Khodzhaeva, *Moscow Office Director*
Giorgi Gogia, *Senior Researcher*
Emma Sinclair-Webb, *Senior Researcher*
Judith Sunderland, *Senior Researcher*
Tanya Cooper, *Researcher*
Lydia Gall, *Researcher*
Yulia Gorbunova, *Researcher*
Izza Leghtas, *Researcher*
Mihra Rittmann, *Researcher*
Steve Swerdlow, *Researcher*
Eva Cosse, *Research Assistant*
Viktoriya Kim, *Coordinator*
Kaitlin Martin, *Senior Associate*
Annkatrin Tritschoks, *Senior Associate*
Jonny Dzhibladze, *Natalia Estemirova Fellow*

ADVISORY COMMITTEE

Catherine Zennström, *Chair*
Jean Paul Marthoz, *Vice-chair*
Henri Barkey
Gerhart Baum
Rudolf Bindig
Alexander Cooley
Tana de Zulueta
Stephen Del Rosso
Felice Gaer
Michael Gellert
Alice H. Henkin
Jeri Laber
Walter Link
Masha Lipman
Helena Luczywo
Kimberly Marteau Emerson
Jane Olson
László Jakab Orsós
Arjan Overwater
Can Paker
Signe Roszbach
Colette Shulman
Leon Sigal
Malcolm Smith
Mark von Hagen
Joanna Weschler

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth, *Executive Director*
Michele Alexander, *Deputy Executive Director, Development and Global Initiatives*
Carroll Bogert, *Deputy Executive Director, External Relations*
Iain Levine, *Deputy Executive Director, Program*
Chuck Lustig, *Deputy Executive Director, Operations*

Walid Ayoub, *Information Technology Director*
Emma Daly, *Communications Director*
Barbara Guglielmo, *Finance and Administration Director*
Peggy Hicks, *Global Advocacy Director*
Babatunde Olugboji, *Deputy Program Director*
Dinah PoKempner, *General Counsel*
Tom Porteous, *Deputy Program Director*
James Ross, *Legal & Policy Director*
Joe Saunders, *Deputy Program Director*
Frances Sinha, *Human Resources Director*

HUMAN
RIGHTS
WATCH

HRW.org

Mr. Nedeljko Čubrilo
G. Nedeljko Čubrilović
Predsjednik Narodne skupštine
Narodna skupština Republike Srpske, Bosna i Hercegovina
Vuka Karadžića br.2.
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Berlin, 02. februara 2015. godine

Predmet: Nacrt Zakona o javnom redu i miru kojim se ograničava sloboda izražavanja

Poštovani predsjedniče Čubriloviću,

Ovim dopisom želim Vam izraziti zabrinutost organizacije Hjuan Rajts Voč (Human Rights Watch) po pitanju odredbi u nacrtu Zakona o javnom redu i miru koji je trenutno pred Narodnom skupštinom, a po kom bi se kriminaliziralo slobodno izražavanje na internetu.

U objašnjenjima na nacrt Zakona, u poglavlju V, jasno se stavlja do znanja da će se zakonom definicija javnog mjesta na kom se mogu vršiti kršenja javnog reda proširiti i na društvene medije. U objašnjenju se kaže da će se zakonom “proširiti definicija pojma javnog mjesta, imajući u vidu prvenstveno društvene mreže ...”

Po članu 7. nacrta zakona je krivično djelo remetiti javni red prikazivanjem slika, simbola, crteža ili tekstova koji sadrže nepristojan, uvredljiv ili uznemirujući sadržaj ili se u njima upušta u nepristojno ponašanje, a gdje su prekršaji kažnjivi novčanim kaznama od 100 do 300 KM (približno 58 do 174 američkih dolara). Po članu 8. predstavlja prekršaj ako se “grubim vrijeđanjem drugog lica ili drugim bezobirnim ponašanjem izazove osjećanje fizičke ugroženosti ili uznemirenosti građana.” Kršenje te odredbe kažnjivo je novčanom kaznom od 200 do 800 KM (približno 116 do 464 američkih dolara) ili zatvorom u trajanju do 30 dana.

Postupci koji se sankcionišu u okviru nacrta tog zakona su krajnje široko i nejasno formulisani. Iako su prekršaji u članu 7. i 8. postojeći prekršaji i po aktuelnom zakonu, proširenje tih prekršaja na društvene medije moglo bi dovesti do samovoljnih optužnica protiv ljudi koji se jednostavno izražavaju na internetu. Stoga postoji rizik da će se tim zakonom prigušivati javna rasprava na internetu i da bi on mogao podstaknuti samocenzuru na tom mediju.

Sloboda izražavanja temeljno je ljudsko pravo u demokratskom društvu, pošto su slobodni protok ideja, mišljenja i informacija preduslovi za funkcionisanje

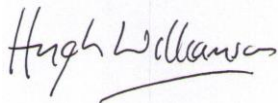
političkih procesa, tako što se građanima i organima odlučivanja omogućava da primaju i odašilju informacije u cilju donošenja svjesnih odluka. Sloboda izražavanja služi i kao kritička provjera organa izvršne vlasti, najvećim dijelom kroz postojanje nezavisnih internetskih i ostalih novinskih medija koji, uz aktere civilnog društva, igraju ključnu realnu ulogu u vršenju pritiska na organe vlasti u cilju daljnjeg demokratskog razvoja, te postupaju kao jedna vrsta nadzora od strane javnog mnjenja u svrhu praćenja aktivnosti javnih institucija i organa uprave.

Kao država-potpisnica međunarodnih i regionalnih sporazuma vezanih za ljudska prava, Bosna i Hercegovina dužna je da poštuje slobodu izražavanja utjelovljenu u članu 19. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i Međunarodne povelje o građanskim i političkim pravima, te u članu 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima. Organi vlasti Republike Srpske takođe su dužni poštivati te standarde.

Mi pozivamo Narodnu skupštinu Republike Srpske da razmotri potencijalno negativne posljedice tog zakona na slobodu izražavanja i da taj zakon u svom glasanju odbaci.

Zahvaljujem Vam na razmatranju ovog pitanja i spreman sam s Vama o ovome razgovarati u svako vrijeme.

S poštovanjem,

Hugh Williamson
Direktor, Odjel za Evropu i Centralnu Aziju
Hjuman Rajts Voč